సైగాన్‌కు 15 కిలోమీటర్ల సమీపంలో

సోవియట్ పాత్రికేయుని ప్రత్యక్ష పరిశీలన

దక్షిణ వియత్‌నామ్‌లోని విముక్త ప్రాంతాలను సందర్శించిన సోవియట్ పాత్రికేయులలో ఇవాన్ షెర్బోవ్ మొదటివాడు. జాతీయ విమోచనా సంఘటన ఉద్యోగులతోను అనుయాయులతోను అయన రెండునెలలు గడిపాడు. ఇటీవల దక్షిణ వియత్నామ్ వీరులతో కలసి సైగాన్ శివారులకు చేరుకున్నాడు. అక్కడి నుండి ప్రత్యక్షంగా చూచి పంపిన కథనం ఇది.

"మ్యాప్‌నం ఇంటికి వద్దాం" అన్నాడో బిరిష్టమైన మధ్య వయస్కుడు. వెడుకు బొంగులతో నిర్మించిన గుడిసెనుచూస్తూ టోపీతో చూపించుతూ అన్నాడు. అతని తుణంపుడ ఒక సబ్-మెషిన్‌గన్ ప్రదేశాలుండి. దానిపై "అమెరికాలో తయారు చేయబడింది" అని ముద్రవేసివుంది. రాజధాని జిల్లాలైన సైగాన్ జిల్లా విప్లవసేనల ప్రధాన కార్యాలయం అది. మేము అక్కడికి చేరాం.

"కొంచెం విశ్రాంతి తీసుకోండి తర్వాత మనకి ఉపక్రమించండి. మీకేదైనా వట్టణం నుండి కావలిస్తే చెప్పండి. సైగాన్ కు కాస్త్రేడ్‌ను పంపుతాం. ఆదెంతోమాట్లాడలేదు. 15 కిలోమీటర్లే. మీకు రికార్డర్ లేదా ఏమైనా కావాలా" అని వదేవదే ఆయన అడిగాడు. తర్వాత సైనికాధికారి గొంతుతో "మీకది తప్పనిసరిగా పకాలం అంది తీయకుండి"

ఒకడు లాంతరునట్టుకొచ్చాడు. అలాంతరు కాంతి ఎగుడుదిగుడుగా వచుకూడే ఆ చిన్న గుడిసె పెద్దదిగా పెరుగుతున్నట్లనిపించింది. ఆ గుడిసెకు తాటాకుల కప్పు. "టెర్‌రూమ్" కూ దచుపుకొనే "గది" కీ మధ్య వెదుపు తడకలు అడ్డంగా ఉన్నాయి. గోడలు లేవు. కాని నైలాన్ ముక్కలున్నాయి. వదుపుకొనే గుడిలో ఉన్న పామ గ్రలా ఒక దస్కు. రెండు బెంచీలు. అవి కూడా మోటుగా వున్నాయి. దాంబుల నుండి, తుపాకుల అడుగు తప్పించుకొనేందుకు ఏర్పరిచిన రక్షణ కందకాలకి ద్వారం ప్రక్కనే వుంది. అక్కడనుండి వెళ్ళితే భూమి అడుగు మంచి సొరంగ మార్గం వుంది, అది చాలా మైళ్ళ దూరం పోతుంది. కప్పు చివర భాగం క్రింద తిన్నగా కొన్ని సబ్ మెషిన్‌గన్‌లూ చిన్న దుపాకులూ వేలాడుతున్నాయి. వెదురు తడికలపైన వేలాడుతున్న సైగాన్ పెద్ద పటం గాలికి అల్లల్లాడుతుంది.

మ్యాప్‌పైన చిన్న బెత్తంతో చూపుతూ ఒక ఉద్యోగి వప్పుడు ఇలా అన్నాడు: "మేం ఈ పాయింట్ దగ్గరున్నాం. అమెరికా సైనిక నాయకత్వం ఇక్కడవుంది." ఆయన వింకా ఇలా అన్నాడు: "మేం ఒకరి కొకరు సమీపంగా ఉన్నాం. మేం ఇరుగు పొరుగు వాళ్ళం."

విముక్తమైన, కాత్మికంగా ఆక్రమించిన భాగంగుండా అనేకపైపై సకిచాం, రాత్రింబవళ్ళు వయనించాం. పిరంగికాల్పులు, విమాన దాడులు వెంటరాగా దట్టమైన అడవులగుండా దక్షిణ వియత్‌నామ్ ధాన్యాగారమైన నామ్‌చో వరి చేలగుండా నడిచాం. అమెరికా దురాక్రమణ దాడుల సైగాన్ కీలుబొమ్మ ప్రభుత్వాలు "బలమైనకోట"గా పాచామాన్యవాడుచు ప్రచారంచేసే ప్రదేశంలోనే మా చిన్నదళ ప్రవేశించింది.

"ప్రత్యేక రాజధాని మండలం" అంటూ సైగాన్ ప్రభుత్వ సైనిక నాయకత్వం ఏర్పాటుచేయడంలోనే దక్షిణ వియత్‌నామ్‌లోని పరిస్థితులెలా క్రీడగా మారుతున్నదీ బోధపడుతుంది.

ఈ మండలంలోని దేశభక్త సైనికుల ప్రధాన కార్యాలయోద్యోగిని ప్రై మిన్‌తో ఈ విషయం చర్చిద్దాం.

ఆయన లేత ఎర్రని ఖాకీ దుస్తులు ధరించాడు. నల్లని చెప్పులు ధరించాడు. అతని పైకుపుండి తయారు చేసినవా చెప్పులు. సన్నటి, పరళ స్వభావాన్ని దూపించుతూ, నవ్వుతూ వుండే ముఖం అతనిది.

ప్రై మిన్ 17 వ ఏటనే పలసాధారణులను వ్యతిరేకంగా రహస్య సాయుధ పోరాటాన్ని ప్రారంభించాడు. ఇప్పటికి ఇరవై ఏళ్ళు అలాగ గడచిపోయాయి.

ప్రై మిన్ తమయుద్యమాన్ని చెప్పడం కొనసాగిస్తూ ఇలా అన్నాడు:

"ఈ మండలం చరిత్ర గురించి క్లుప్తంగా చెబుతాను. అమెరికా సాయుధ దోపిడీ ప్రారంభమైన రోజుల్లో సైగాన్ - చెలర్ నవజాతక ఉద్యమాన్ని ప్రారంభించారు. 18 నెలల్లో 18 రాష్ట్రాలలోని ప్రజాసమ్మతాన్ని ఆణచారని వారి పథకం.

ఈ వ్రణాలకి ధగ్ధ మయినపుడు (1963లో) మరొకటి తలయెత్తింది. రాష్ట్రాలు వీరంచికి తగ్గిపోయాయి. దీనా కొత్త పథకం కూడా సఫలం కాదని జీవితం రుజువుచేసింది. తర్వాత గత సంవత్సరం చివరిభాగంలో మరొక పథకాన్ని తయారు చేశారు. దాని ఉద్దేశ్యం సైగాన్‌లోని కీలుబొమ్మ ప్రభుత్వాన్ని "సుస్థిరపరచడం", రాజధానిని ఆనుకొని వున్న మూడు రాష్ట్రాలలో "శాంతి పరిస్థితి నెలకొల్పడం." ప్రభుత్వాన్ని "సుస్థిరపరచడం" అంటే వాళ్ళ ఉద్దేశ్యం అనితి పరుల మధ్యనుండి ఒకదాన్ని తీసివేసి మరొకదాన్ని తెరపైకి ఎక్కించడం వెనక ఉన్న ఉద్యోగుల్ని, సైనికుల్ని తీసివేసి మరికొంతమంది విడుమించడం."

"అమెరికా ఎలా తవరద) అణచివేయ) దలచిన 35-40 కిలోమీటర్ల పరిధిలోని గ్రామీణ శివాలు, సైగాన్ జనాభా 20 లక్షలు. ఈ గ్రామీణ ప్రాంతంలో పది లక్షలు జనాభా వుంటారు. అమెరికా లక్ష్యం స్పష్టమే. నీచమైన యుద్ధాన్ని విస్తరించడానికి దృఢమైనస్థావరం ఒకదానిని నెలకొల్పుకోవడమే" అంటూ ప్రై మిన్ వివరించాడు.

మెంపోట్లాడుతూ ఉండగా వాతావరణం తగినంతగా మారిపోయింది. మొదట చినుకులు పడుతూ పొగిన వర్షం తర్వాత ఉండపోతగా కురిసింది. అదే సమయంలో సమీపాన పరంగి కొబ్బులు ప్రారంభమయ్యాయి. ప్రధాన కార్యాలయంలోని ఆఫీసర్లు ఆ కాల్పులను ప్రశాంతంగా వింటున్నారు. ప్రై మిన్ ఇలా వివరించాడు:

"ఇక్కడికి రెండు మూడు కిలో మీటర్ల దూరంలో సైగాన్ నుండి ఏడెనిమిది కిలో మీటర్ల సైనిక స్థావరంనుండీ వారు కాల్పులు సాగించుతున్నారు. ఈ అల్పాన్ని వాతావరణంలో మేం దాటి పాగిందవచ్చునని వారు భయపడుతున్నారు. అందుచేత తమ భయం పోగొట్టుకోడానికి ఈ కాల్పులు సాగిస్తున్నారు. ఏమైనా శీఘ్రమైనా పుడ ఏర్పడితే మనకు రిక్షా వస్తుంది."

తర్వాత నావంక తిరిగి "మనం విడుదల ప్రాంతంలో ఉన్నాం. ఇది ఇతర ప్రాంతంలో పోల్చితే క్షేమకరమైనదే. నేనిదివరలో చెబుతున్నట్లు..." అతని చిన్న వెదుపబెత్తం వలంపై సైగాన్ పటం, చొరాత్రాలనుజూపుతూ అత్యవిశ్వాసంతో కదలిపోతూంది.

దక్షిణ వియత్నాం రాజధాని శివారు గ్రామాలలో ఒక వారంరోజులు గడిపాను. ఈ వారం రోజులూ అమెరికా విమానాలు, హెలికాప్టర్ల, పిరంగి కాల్పుల మోత వెన్నుల్లో సింగుపుడుతూనే ఉంటుంది. అందే యుద్ధ వాతావరణం కనబడుతూవుంది. ఈ రాష్ట్ర ప్రాంతంలో అమెరికా దూరక్రమణదారులు, సైగాన్ ప్రభుత్వమూ తమ పటిష్టమైన సైన్యాలను కేంద్రీకరించారు, రెండువేల యుద్ధ విమానాలు, హెలికాప్టర్లలో మూడు వందలు వందలుపైగా టాక్టిసన్‌ట్రక్స్, జీప్‌లూ అనే పెద్ద విమానాశ్రయాలవద్ద కేంద్రీకరించబడ్డాయి. వీటిని ఎక్కువభాగం అమెరికన్లే నడుపుతారు. తాత్కాలికంగా మారిన సైనిక దళాలుగాక, 80 వేలమంది అమెరికా సైనికులూ, ఇంకా కనీసం 15 వేలమంది అమెరికా తరితర దూరక్రమణదారులున్నారు. సైగాన్ సైనిక ప్రాంతంలో నిరంతరం పోరాటానికి సిద్ధంగా వున్నారు.

నక్షత్రాలు చారలూ ఉన్న అమెరికా యుద్ధ నౌకలు సైగాన్ రేవులో తిరుగాడుతున్నాయి. నదీ తీరాన దాని పిరంగులను కాల్పులదానికి తర్ఫీదు ఇస్తున్నారు.

సైగాన్ చుట్టుముట్టడానికి కోటలాగా కనపడుతోంది. భవనాలన్నీ, వీధులన్నీ ముళ్ళకంచెలు. అమెరికా సైన్యాలకూ సైగాన్ కీలుబొమ్మ ప్రభుత్వ కార్యాలయాలకూ పాతరలు నుండి రక్షించేవలయు. సైనిక వహనాలూ, మూడు ఉక్కు డిస్కోలూ. వీధుల్లో కాల్పులూ ప్రేలుళ్ళూ - ఇదీ సైగాన్ వాతావరణం.

ఇక్కడ, దక్షిణ వియత్‌నామ్‌లోని ఇతర చోట్లా, దూరక్రమణదారుల పట్టు సడలిపోతోంది. దీనివల్ల ఒక ఇబ్బందీ. సైనిక విమోచన సంఘటన ఉపాధ్యక్షుడు, ఆయన పైపనూన్ని తెలియచేశాడు.

దూరక్రమణదారులు, వారి కొత్తతైన ప్రభుత్వమూ వయగా అనుకూలం పొందుతున్నారు. పాత సైనిక ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా, అమెరికా సహాయంతోను అమెరికా సహాయులతోను ఇంతవరకు జరుగుతున్న కృత్రిమ జీవితాన్ని వ్యతిరేకంగా, ప్రజలు పాల్గొంటే పోరాటం పరిణతి పొందుతుంది.

సైగాన్ ప్రాంతంలో త్రైమాసికాలు, కాన్సంట్రేషన్ క్యాంపులలోను బందీలుగా వున్నారు. వారి బంధువులనూ నేను కలుసుకొన్నాను. సైగాన్ ప్రభుత్వాన్ని, అమెరికా దూరక్రమణ దారులనూ వ్యతిరేకించడమే వీరికి సమస్యగా నన్నా ఉండేదేమో. అకస్మాత్తుగా నన్ను నా ఉండే ఇంటి నుండి 50 ఏండ్లు దాటాయి. ఫ్రాన్సులో వచ్చాను. అక్కడ చాలాకాలం నివసించాను. దేశం ఉపంబిన తర్వాత ఫ్రాన్సునుండి సైగాన్ వెళ్ళాను. 1960 లో ఆయన్ని జైలులో పెట్టారు. ప్రభుత్వ నిరంకుశత్వానికి గురియైనవారికి, అన్నివిధాలుగా ఆయన సాయం చేయడం ఆయన నేరం. అరెస్టులోను లేదా ఇతరులలో పాటు మృత్యుశిబిరాలనదగిన కాన్సంట్రేషన్ క్యాంపులకు నడిచాను.

ఈ శిబిరాలు పేర్లోవారో ఉన్నాయి. చిట్టి చివరకు రాజకీయ ఖైదీలనుండే నౌకా జైలులో ఆయన్ని ఉంచారు. 1961 లో చివరకు ఆయన్ను విడుదల చేశారు. లేవన్‌దా విప్లవోద్యమ నాయకుడయ్యాడు.

లేవన్‌దా లాగానే అనేక వేల మంది ఇలాంటి కష్ట పరంపరనే ఎదుర్కొన్నారు.

లేవన్‌దా ఇలా అన్నాడు: "అమెరికా సైనికవర్గాలు, సైనికప్రభుత్వపర్గాలు తమ సైనిక అవసరాలకు బదులు తీసుకోవాలని ప్రయత్నించుతున్నాడు. రాజధాని ప్రాంతంలో కూడా. కానివాళ్ళు మరింత బురదలో కూరుకుపోతున్నారు. ఒకదానితర్వాత మరొక కేంద్రాన్ని వాళ్ళు వదులుకోవలసి వస్తోంది."

కొన్ని అంకెల్ని పరిశీలించండి: సైగాన్ శివారు ప్రాంతాలలో 490 "ఎంక" గ్రామాలున్నాయి. కొంచెం దూరంగా చెప్పాలంటే, యివన్నీ పెద్ద ముళ్ళ కంచెలతో చుట్టబడిన పెద్ద కాన్సెంట్రేషన్ క్యాంపులు. ఇదులో దాదాపు వందమాత్రమే అమెరికా వాళ్ళక్రింద, సైగాన్ ప్రభుత్వం క్రింద ఉన్నాయి.

150 "కీలక గ్రామాలు"లో వాళ్ళపై తమ నామమాత్రమే, గ్రామీణ కీలుబొమ్మ అధికారులు, తక్కినవోల్లకన్న సైనిక శక్తే ప్రాణ వద్దనే ఉండాలని కోరుకుంటారు. తమ కుటుంబాలను కూడా అక్కడికే తరలించారు. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో అధికారం ఆవరణలో జాతీయ విమోచన సంఘటనదే. 40 "కీలక గ్రామాలు"లను దేశభక్తులు సైనిక స్థావరాలుగా మార్చారు.

మామూలు గ్రామాలలో ప్రజాతంత్ర పరిపాలనా నెలకొల్పబడింది. నా సైనిక సంచిలో నోట్ పుస్తకాలు, పొరాంతో పాటు దేవ రికార్డు కూడా వుంది. పెద్ద వైమానిక స్థావరమైన టాన్ సాన్ న్యాకోలు పన్నెండు కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న ఒక గ్రామం లోని విమోచన సంఘటన సమావేశం దర్శనం అందులో రికార్డు చేసుకున్నాను.

దేశభక్తి సాయుధ సేనలు త్వరితంగా పెంపొందుతున్నాయి. గత మూడేళ్ళలోను రాజధాని నగర ప్రాంతంలో 5 లక్షలు పెరిగాయి. అమెరికావాళ్ళ కాలగతి తెలుసా? వాళ్ళకి తెలుసనుకోండి. అంతేగాక యుద్ధ పూర్వ పరిస్థితిని నెలకొల్పాలని వాళ్ళ తాపత్రయం. అయినా లాభంలేకుండా పోతున్నది. పిరంగులు, విమానాలు, యుద్ధంలో ఒక గ్రామాన్ని పట్టుకోడానికి వాడు చేసిన ప్రయత్నాన్ని నేను కళ్లారా చూశాను. ఆ ప్రయత్నంలో మరణించినవారు గాయపడినవారు కల్పుకొని ఒక లెజనరియన్‌ను అమెరికా నష్టపోయింది. రోగిమువపరిచింది. సైగాన్ గెరిల్లాలకు ఎదురుతున్న అనుభవాలు వరిచి పోవలసి వస్తుంది. ఈ సమస్యలో మరికొన్ని గ్రామాలను దేశభక్తులు ఎదుక్కి గాపుదారు. ఈ ప్రాంతంలో కూడా ఒక సంవత్సరం క్రితం ఇదే జరిగింది.

చిన్న దూరంలో క్రీడమైన పోరాటం సైగాన్‌లో కొనసాగుతున్నది.

సైగాన్‌లో స్థానిక పత్రికా విలేకరులు 300 మందికా ఉన్నారు. 100 మంది విదేశ విలేకరు లున్నారు. వారిలో ఎక్కువమంది అమెరికన్లే. వారిలో నేను కొందర్ని కలుసుకొన్నాను. వారి వ్యాఖ్యల్ని చదివాను.

విలేకరులలో ఎక్కువమంది, దక్షిణ వియత్నాం గ్రామీణ ప్రాంతాలలో అధికభాగం జాతీయ విమోచన సంఘటన ఆధ్యక్షులు అని అంగీకరించకతప్పలేదు. వారి రాతలలో ఎక్కువభాగం అమెరికా కీలుబొమ్మల అతరంగిక పోరాటాలను గురించే. లక్షలాది ప్రజలు వీధులలోకివచ్చినా, ఈ పరిణామం ఒక చిహ్నం వ్యతిరేకంగా

(మిగతా 6 వ పేజీలో)

— శ్రీ వై. బాలయ్య

విన్నపము

— శ్రీ గన్నిశెట్టి వెంకటేశ్వరరావు

అయ్యా పాలకుడుగారూ నమస్కారం!
బాగున్నారా అండీ?
నేనూ ఉన్నానులెండి; ఏదో మీ దయవల్ల యిలా!
అయ్యా పాలకుడుగారూ నమస్కారం!
దయ వుంచండి కొంచెం నామీద
తప్పులుంటే మన్నించండి, మరి పెద్దలు మీరు.
తెలిసి ఎన్నడూ చెయ్యలేదు ద్రోహం మీకు
చెయ్యదో నికమీద చెన్నడూ; నమ్మండి
నాబుర్ర నా జేబులోనేవుంది గుట్టుగా
అంతరాత్మను అట్టేపెట్టాను పెట్టె అడుగున భద్రంగా!
అవసరమెంతొచ్చినా వెలికి తియ్యనుదాన్ని; నిజం
(అయ్యా! అంతరాత్మగారూ! అనవసరంగా గొడవ చెయ్యకండి మీదు
అలానే పడివుండండి కొన్నాళ్ళు!)

నాకున్న సర్వ సంపదలూ – నీతి నియమాలు,
ఆశయాలు, ఆదర్శాలు అన్నీ అందంగా పేర్చాను 'షో కేసులో'
ఛస్తే వాడను వాటి నీజన్యలో; మీ రనుమతిస్తేతప్ప!

* * *

అయ్యా పాలకుడుగారూ నమస్కారం!
'రామగోయింగ్ పర్సన్ని' నేను చాలా చాలా!
కావాలంటే అడిగి చూడండి దేవర్నయినా
ఉంటే తింటా లేకుంటే పడుంటా
ఉద్యోగంలో ప్రమోషన్లడగను
సమ్మెలు చట్టబండలూ నా కిష్టముండదు
గలభా చెయ్యనెన్నడూ – గాభరా పుట్టించను మీకు
కమ్యూనిస్టును కాను నేను; కర్మసిద్ధాంతిని బాబోయ్!
మార్క్సిజం నాకుతెలవదు; లెని నెవ్వరో నే నెరుగను
ఏ 'ఇజా'లూ వొద్దు నాకు;
ఈ నిజం, నా నైజం మీకుతెలుసు

* * *

పొరుగువాడు లక్ష లార్జించాడని,
పదవులూ, పర్మిట్లు కొట్టేశాడని,
అన్యాయం చేశాడని, అక్రమాలు జరిపాడని,
కాద పడను, పరిలాపం చెందను
అది వాడదృష్టం అనుకుంటాను
నా కర్మఫలా కాలిందనుకుంటా నంతే:
(కర్మసిద్ధాంతం మరి!)

* * * *

అయ్యా పాలకుడుగారూ: కరుణించండి కొంచెం
పిల్లాజెల్లా జాస్తి కలవాణ్ణి
కలకాలం మీ నీడన గడపాల్సినవాణ్ణి
కామందులు కనికరించాలి మరి!
ఏమంత పెద్ద కోరికలు కావు నావి
లేకుంటే, కాస్తంత మంచి తిండి గుడ్డా, గట్టిపో కొంపా!
(బ్యాంకులో కొంచెం అక్కౌంటుండాలని
కాదులో రోడ్డు తిరగానీ కూడా వుంటుందనుకోండి!)
ఇంతే నే కోరేది – నే కోరేదెన్నటికీ మీ చల్లని చూపే
అదే పది వేలు నాకు!

కాకుంటే కవిగాణ్ణి కాబట్టి,
ఏ అకాడమీలోనైనా మెంబరుషిప్పొక్కటిమాత్రం తగలేయించండి!
మీ దయుంటేనే సుమండీ!
ప్రజాసేవకోసం ప్రాణం పరితపిస్తుంటుం దప్పుడప్పుడూ
పెద్దలు మీ రాలోచించి వేయించందేదయినా కమిటీలో!
(ఇదా మీ దయుంటే వచ్చేసారెన్నికల్లో
నిలబడం దెక్కడానా నన్ను)
అయ్యా ఇంతే నండీ నా విన్నపం వుంటా మరి!
అయ్యా! పాలకుడుగారూ కనికరించండి నన్ను
పిల్లాజెల్లా కలవాణ్ణని చెప్పానా మరి!
అందుకే అభ్యర్థిస్తున్నా మిమ్ము
నాపై అనుగ్రహం చూపినా చూపకున్నా
స్వామి అగ్రహంమాత్రం చూపకండి!
అత్యవసర పరిస్థితులూ, అర్డినెన్సులూ, డిటెన్షన్ చట్టాలూ
ప్రయోగించకండి బాబ్బాబూ! మీకు పుణ్య మొంటుంది
అంటగట్టకండే విదేశీ ఏజెన్సీని నాకు!
అంతే చాలు! ఉంటా మరి! శలవిక!

విజ్ఞాన విశేషాలు

శస్త్రచికిత్స రంగంలో నూతన పరిణామాలు

రెండవ ప్రపంచ యుద్ధానంతరం, శస్త్రచికిత్సా రంగంలో గణనీయమైన అభివృద్ధి సాధించబడింది. హృదయకోశపు వ్యాధుల సందర్భంలో శస్త్ర చికిత్స నిరాఘాటంగా కొనసాగించేందుకు కృత్రిమ హృదయకోశం, కృత్రిమ క్వాపకోశాలను కనుగొనడం గొప్ప విశేషం. ప్రాణానికి ముప్పుతెచ్చేవ్యాధులు హృదయకోశంలోపంబంధించినపుడు శస్త్రచికిత్స ద్వారా వాటిని నయం చేయగలుగు తున్నారు. హృదయకోశం తాలూకు కవాటాలు చెడిపోతే పాతవాటిస్థానంలో కొత్తవాటిని అమరుస్తున్నారు. ఈ చికిత్సా విధానం మరింత అభివృద్ధి చెందుతుందనడంలో సందేహం లేదు.

హృదయకోశపు కవాటాలు చెడిపోతే, ఆ వ్యక్తి నరకయాతన అనుభవించక తప్పదు. ఎందుకనగా నిరాటంకంగా తయారవుతాయి. గనుక కృత్రిమ పద్ధతులలో తయారుచేస్తున్న ఈ కవాటాలు సాధారణం విశేష ప్రయోజనకరంగా వున్నాయి. మొదటిగానూ, పంచితే పంగనీయనూ, రక్త స్రవాహపు వేగాన్ని తట్టుకునే ఇతర సాధనం కనుగొనడం కష్టసాధ్యంగా వున్నాయని. దీనా విషయంలో మరింత పురోభివృద్ధిని సాధించవలసి వుంది.

ముందుముందు దారుణ పరిణామాలను దారితీసే సూక్ష్మమైన కారక దోషాలను యిప్పుడు సైక్రోస్కోపీ (సూక్ష్మదర్శిని సహాయంతో జరిపే శస్త్రచికిత్స) ద్వారా నివారించవచ్చు.

హృదయకోశపు శస్త్రచికిత్సకు అది సూక్ష్మంగా వుండే ఆలోపాలపైద్యునికంటికి కన్పించకపోవు. అందుకవసరమైన శస్త్రచికిత్సా పరికరాలు లేకపోవడంవల్ల, అట్టి సందర్భాలలో శస్త్ర చికిత్స చేయలేకుండా వున్నారు. ఇటీవల కనుగొన్న చికిత్సా పరికరాలు, చికిత్సా విధానాల సహాయంతో. అతిసూక్ష్మమైన అవయవాలపై కూడ శస్త్ర చికిత్స జరపగలుగుతున్నారు. సన్నదారుపలె వుండే నరాలు, అతి సూక్ష్మమైన రక్తనాళాలపై కూడ యిప్పుడు సునాయాసంగా, విజయవంతంగా శస్త్ర చికిత్సలు చేస్తున్నారు. అమెరికాలో క్రిందటి సూర్యేళ్ళలో 200 మంది శస్త్ర వైద్యులు ట్రైనింగ్ పొందారు. మరో కొంత మంది శిక్షణ పొందుతున్నారు.

ఈ రకం శస్త్ర చికిత్సకు అత్యుత్తమమైన సూక్ష్మదర్శినిలూ, యితర పరికరాలూ కావాలి. చెవులలో శస్త్రచికిత్స చేయడానికి సూక్ష్మదర్శిని పనిహేనేళ్ళ నుంచీ వాడుకచేస్తున్నా, యితర భాగాల శస్త్రచికిత్సలకు వాటినిపుపయోగించడం 1950 లోనే ప్రారంభమైంది.

కంటిలోని నరాలను తనివేసీ, అంచులను దృష్టి నిలపనాచేయడం ఈ రకం అత్యుత్తమాలలో ఒకటి. ఎముకలు విరిగినప్పుడూ, కీళ్ళ వ్యాధులు వచ్చినప్పుడూ లోహపుముక్కలతోనూ, ప్లాస్టిక్‌తోనూ కృత్రిమంగా తయారుచేసిన సాధనాలను అమర్చి, రోగిత్వరగా కోలుకోవడానికి వీలు కల్పించారు. ఈ రంగంలో కూడ మరింత అభివృద్ధి సాధించడానికి ప్రయత్నం జరుగుతోంది.

వ్యాధిపట్ల పనిచేయని అవయవాలను తీసివేసి, వాటి స్థానంలో దాతలు యిచ్చిన మంచి అవయవాలను అమర్చడం మరొక అద్భుతమైన విషయం. ముఖ్యంగా

(మిగతా 6 వ పేజీలో)

విశాలాంధ్ర

సమగ్ర ఆంధ్ర సాహిత్యం

రచయిత: శ్రీ ఆరుద్ర

(1, 2, 3 సంపుటాలు)

— శ్రీ కొడవటిగంటి కుటుంబరావు

పర్యాటనదశాసమస్య పెద్దబెరడయి కూచున్నది. పొరనత్వాలు విడుపుకో గోరే ప్రతి భారతీయుడూ హిందీ నేర్చుకోవాలి. అనేక విజ్ఞాన శాలంలో పట్టాలూ పొందటానికి ఇంగ్లీషు నేర్చుకోవాలి. మాతృభాష తప్పుడుగదా. మాతృదేశం ఎటువంటిదో, మాతృభాష కూడా అటువంటిదే. ఒకదాన్ని ప్రేమించవని, వాడు, రెండోదాన్ని ద్వేషించలేడు.

మనవి దీర్ఘకాలం పరిపాలించిన బ్రిటిషు వారు మనదేశాభిమానాన్ని దెబ్బకొట్టడానికి దేశభాషమీద దెబ్బకొట్టారు. అనేక తరాల భారతీయులు తమ మాతృభాషకన్న ఇంగ్లీషు దేశకాల భారతీయ స్వాతంత్ర్యమూ వస్తేగాని, ఇన్ని జరిగాక మహామాతృభాష పరిస్థితి మారకుండా ఉందా? మారింది—మరింత ఆధ్వాన్నమయింది. దాదా. భేదమూ అనే మాటలు కూడా సరిగా రాయలేని వాళ్ళ సంఖ్య అపారంగా పెరిగింది. గిడుగు రామ్మూర్తిగారి కాలంలో కృతక గ్రాంథికమే ఉండేది. ఈనాడు కృతక వ్యావహారికం కూడా జముబడిరింది.

ఇవంతా ఎందుకు చెప్పవలసి వచ్చిందంటే, మన్యాలు గళగ్రాహిగా ఎదివేవాళ్ళున్నారని విన్నాను. వాళ్ళ ప్రతి సందర్భానికీ తగ్గట్టుగా పూర్వసాహిత్యంనుంచి పద్యాలు దరవగలరట. కాని ఇది అన్ని ప్రాంతాలా లేదు. మనం మన పూర్వ సాహిత్యాన్ని గురించి విరివిగా స్మరించుకోవటం ఎంతైనా అవసరం. ఇందుకుగాను అదివరకే పరిశోధకులు చాలా పుస్తకాలురాశారు. కాని అవి పాఠ్య పుస్తకాలను రోలి ఉంటాయి. ప్రత్యేక కవుల యదుచారి రచనలయందు అసక్తికలిగేటట్టుగా ఆంధ్ర సాహిత్యాన్ని సమగ్రంగా సింహావలోకనం చెయ్యటానికి జరిగిన తొలి ప్రయత్నం ఆరుద్రదే. ఆరుద్ర పరిశోధనకు కాదని అక్షేపించవచ్చు. అనవాళ్ళకోసం కాస్త గ్రంథాలు దక్కగారాయగలవాడు శాస్త్రపరిశోధకుడే కావాల్సిన్నది పాఠ్యగ్రంథం, ఇక్కడ క్రమ విభజన జరిగింది. శాస్త్రజ్ఞాన సేకరణ చేసేవాళ్ళవేరూ, దాన్ని ప్రజలకు అందించే వారు వేరూ. ఆరుద్ర చేసే ఈప్రయత్నంలో కొన్ని తప్పులుండవచ్చు: అయా కవుల కాల

(మిగతా 6 వ పేజీలో)

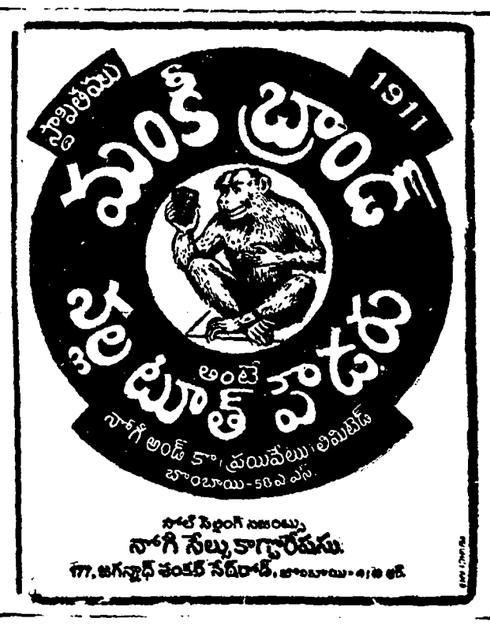

నోటి సిల్లింగ్ ఏజంట్లు,
నాగి సేల్సు, కాన్గారేషను.
౧౧, జగన్నాథ శంకర్ సేఠ్‌రోడ్, బాంబాయి-౧/౫ ఆర్.

నిరుపమాన నాణ్యం

తయారు చేయుమరు

ది వజీరుసుల్తాన్ టొబాకో కంపెనీ లిమిటెడ్

హైదరాబాద్ (ఆంధ్ర ప్రదేశ్)

"ప్రేమించిచూడు"లో రంగారావుగా నాగేశ్వరరావు, రత్నమాలగా రాజశ్రీ

"ప్రేమించి చూడు"

ఆడిపించి అయిపోయేవరకు నవ్వించి, నవ్వించి, వినోదంలో ముంచితేల్చే "ప్రేమించి చూడు" కథదాదా చిన్నదే. అసలు లేదన్నా అనవచ్చేమో! ముగ్ధురబ్బాయిలు తమకు నచ్చిన ముగ్ధుల అమ్మాయిలను కలెక్టుగా వెళ్లేసు చేసుకుంటారు. అదే కథ. అందే శృంగారాన్ని అధారంచేసుకొన్న పూర్తి హాస్య చిత్రమన్నమాట! అబ్బాయిల కొంటెచేష్టలు; కుర్రతనపు హాసములు; అమ్మాయిల క్రీగంటి చూపుల అలకలు; అంటరాని ప్రాణపవన, విహారాలు; తమకంటె గొప్పస్థితి పడుచుతనపులో విద్యుమందనుంచే. ఆపిల్లల తండ్రులు ఆనంద మెక్కువై అదమరచినదే బోల్తాలు "ప్రేమించిచూడు"లోని అసలు పాయింట్లు.

అన్ని రసాలలోను హాస్యరసం అన్ని వయసుల వారికి, అందరికి ప్రియమైనదే. కాని దాన్ని అసలు విషయానికి మసాలాగా, వాడుకొనటమే అలవాటు. 'ప్రేమించిచూడు" శృంగార రసంతోపాటు ఇంచుమించు పూర్తిగా హాస్యరసాన్ని ఆధారంచేసుకొన్నచిత్రం. ఆందుకని దీన్ని తెలుగు ప్రయోగంగా చూడాలి.

"లేమి" అంటే ఎటువంటిదో ఎరుగని కలిమి బలిమగల కుటుంబాల యువతీ యువకులను గురించిన ఈ ప్రేమాయణ గాథ, వినోదంగా, ఖుషీగా సరదాగా కాలక్షేపం అయిపోయే మాట నిజమే! అయితే వయోధికులైన ప్రేక్షకులకంటే యువతీ యువకులకు పనంటే చేయవచ్చు.

ఈ తరహా హాస్య, శృంగారధోరణిగల చిత్రాలు హిందీలో అయితే మామూలే.

"కాదలిక్కె నేరమిల్లై" (ప్రేమించేందుకు టైం లేదు) అని శ్రీధర్ తమిళంలో తీసిన చిత్రాన్ని ఆధారం చేసుకొని తయారైన ఈ చిత్రాన్ని డిస్ట్రిబ్యూటర్లు శ్రీఫిలింస్ వారు విజయవాడ అలంకార్ థియేటర్లో జూన్ 22 న ఉదయం పత్రికల వారికి ప్రత్యేక ప్రదర్శన యిచ్చారు.

* * *

బుద్ధబ్బాయి (రేలంగి) మాంచి ఆస్తిపరుడు. సుందర ప్రకృతి మధ్య లక్ష్మీవిలాసం అనే ఒక పెద్ద బంగాళా, లక్షలకొద్దీ ఆదాయం వచ్చే వ్యాపారం. ఎస్టేటు ఇత్యాది ఇత్యాదివున్నాయి. చక్కని చక్కలైన, పెళ్లీడు వచ్చిన ముద్దరిమ్మాయి లున్నారు. ఇందులో "పెద్దపిల్ల కాంచనమాల (కాంచన) బి.యస్.సి. చదివింది. కాలేజీలో వాసు (జగ్గయ్య) అనే ఒక ఎం. ఎస్.సి. విద్యార్థిని ప్రేమించివుండనుకోండి. ఇక రెండవ పిల్ల రత్నమాల (రాజశ్రీ) పి. యు. సి. చదివి, సినిమా తీయాలనే పిచ్చిలో "ఓటో" ప్రొడక్షన్సు"లు పంపిస్తూ వచ్చిన వరాలు ఉరఫ్ వసంతరావు రాజకపూర్ (చలం) అను పుత్రశ్రేష్ఠుడు కూడా మన బుద్ధబ్బాయిగారికి వున్నాడు.

బుద్ధబ్బాయి ఎస్టేటులో ఆసిస్టెంటు మేనేజరుగా రంగారావు (నాగేశ్వరరావు) అనే యువకుడు వున్నాడు. ఈ అబ్బాయికీ, బుద్ధబ్బాయిగారి అమ్మాయి లకీ పోటీ కారణాన్ సందర్భంగా తగవులాడవలసివచ్చి ఇరువురి అడపిల్లలు పనిలోనుండి తీసేయబడుతారు.

ఇక్కడినుండి 'ప్రేమాయణం' ఆరంభం. రంగారావు తన మర్యాదల వేనరో బుద్ధబ్బాయి రంగారావు ముట్టకుండా "నిరాశన దీక్ష" ప్రారంభించాడు. రత్నమాలమనస్సును హరించివేశాడు. అయితేనేం వాళ్ళ నాన్న తనకంటే పెద్ద షావుకారైతే తన పిల్ల నివ్వడు. ఎలామరి?

అందుకని కాంచనమాల ప్రియుడైన వాసు రప్పించాడు (జగ్గయ్య) ని. ఈ ఇద్దరూ తాము తండ్రి కొడుకులమని, ఎన్నో ఓడలు, మేడలు గల కోటీశ్వరులమని ఒక నాటకం ఆరంభించాడు. దీంతో బుద్ధబ్బాయి హడలిపోయి వారి అడుగులకు మడుగులొత్తాడు.

ఇక అబ్బాయిలు, అమ్మాయిలతో విహారాలు. డ్యాన్సులు పాడ్సును బాగా తెలపవలెనం. కె రాజు. సంగీత, నృత్య దర్శకుడు నియమించబడుతారు. నాయకీ నాయకులుగా కృష్ణకుమారి, నాగేశ్వరరావు నటిస్తారు. కృష్ణంరాజు అనే క్రొత్త నటునికూడా ప్రవేశపెట్టారు.

నిర్మాణం : పద్మశ్రీ
నిర్మాత : వె. వెంకటేశ్వర్లు
దర్శకుడు : పి. పుల్లయ్య
కథ : శ్రీధర్
మాటలు : ముళ్ళపూడి వెంకటరమణ
పాటలు : ఆత్రేయ, ఆరుద్ర, శ్రీశ్రీ, నారాయణరెడ్డి, దాశరథి, ముళ్ళపూడి
సంగీతం : మాస్టర్ వేణు
ఛాయ : పి. ఎల్. రాయ్
కళ : వి. సూరన్న
నేపథ్యగానం : పంతులమ్మ, సుశీల, పి. బి. శ్రీనివాస్, ఎస్. ఆర్. ఈశ్వరి, ఎం. ఎస్. రాజు, జనమేశ్వర్
విడుదల : శ్రీ విలింస్
నటీనటులు : నాగేశ్వరరావు, రాజశ్రీ, జగ్గయ్య, కాంచన, చలం, గిరిజ, రేలంగి, గుమ్మడి, రామలింగయ్య, రాజా కొండలరావు, కొంతమూరి, డా॥ శివరామకృష్ణయ్య మొదలగువారు

పిల్లా" పాటలో కాంచనమాలనుపట్టించినపుడు జగ్గయ్య కూడా అలాంటి చిలిపి చేష్టలతో కాంచనను రియాక్షన్ మంచి సపోర్టు నిచ్చింది.

అలాగే రాజశ్రీకూడా బాల అభినయ దృష్టి చూపించింది. చాలా చలాకీగా కనిపించింది. అయితే ఆమె ఆకారం విషయంలో కొంత శ్రద్ధ తీసుకోవలసి వుండాల్సింది.

హాస్యచిత్రంగనుక, ఈ స్థాయి ప్రేక్షకులకు సరిపోవాలిగనుక కాబోలు పాటల సాహిత్యస్థాయి తగ్గింది. (వెన్నెలలేయి ఎంతో చలి చలి వెన్నెలదాన రావె నా చెలి, "అందాలు రొంగెచూసె-అనందు ఈలవేసె, సొగసు విరిసె, వయసు మెరిసె" 'ప్రేమించి చూడు పిల్లా, పెళ్ళాడుదామ ముద్దా' 'దొరికేదు దొరగారు, ఇకనన్ను విడలేదు" పాటలు పరవాలేదు.

సంభాషణలన్నీ నడపడంలో, ముళ్ళపూడికి హాస్యరసంలోగల అభిరుచి, అధికారం వ్యక్తపరుచుంది.

మసాలాగా కాకుండా, అసలు పదార్థంగా హాస్యమే వడ్డింపబడినందున, తెలుగువారు ప్రతిరీ ఎలావుందుందో పరీక్షించుదాం. అబ్బాయిలు అగడాలు, అమ్మాయిలు అలకలు ఇవి యుల సరసాలు. విలాసాలు కలిసివున్నందున పాలవరకు నచ్చవచ్చునని అనుకోవచ్చు.

—యశోధర

జూలై నుండి ఆత్మార్పణ షూటింగ్

దర్శకుడు, నిర్మాత శ్రీ కొల్లి సత్యనారాయణ "ఆత్మార్పణ" డ్యూయల్ క్రింద నిర్మింప తలపెట్టిన సాంఘిక చిత్రానికి జూలై నుండి షూటింగ్ ప్రారంభం కాగలదని తెలుస్తున్నది. ఈ చిత్రంలో మొత్తం సగభాగం బ్యాక్ గ్రౌండ్ షూటింగు వుండగలదు. శ్రీ ముళ్ళపూడి వెంకటరమణ మాటలను వ్రాస్తున్నాడు. ఛాయాగ్రహణ నిర్వహణ కలిసివున్నందున నాలవరకు నచ్చవచ్చునని అనుకోవచ్చు.

సినిమా

దేశవ్యాపితంగా ఫిలింపరిశ్రమపై ఒకేపన్నుల విధానం

శ్రీ సంతోష్ ప్రసంగం

రాయపూర్, జూన్ 23

ఫిలిం పరిశ్రమపై దేశవ్యాపితంగా ఒకే పన్నుల విధానం జరగాలని మధ్యప్రాంత సినీ అసోసియేషన్ అధ్యక్షులు శ్రీ సంతోష్ సింగ్ జైన్ ఇక్కడ ఇక్కడ అన్నారు.

మధ్యప్రాంత సినీ అసోసియేషన్ మహాసభ జూన్ 17న ఇక్కడ ప్రారంభమైంది. ఈ సభ రెండు రోజులపాటు జరిగింది.

ఈ సభకు 300 మంది ప్రతినిధులు హాజరయ్యారు. మధ్యప్రదేశ్ రాజస్థాన్, మహారాష్ట్రాలనుండి డిస్ట్రిబ్యూటర్లు, సినీ ఎగ్జిబిటర్ల ప్రతినిధులు హాజరయ్యారు.

మధ్యప్రదేశ్ న్యాయశాఖామంత్రి శ్రీగుల్జార్ అహమ్మద్ సభను ప్రారంభించారు.

భారత ఫిలిం సమాఖ్య ఉపాధ్యక్షులు, నిర్మాతల సంఘ అధ్యక్షులు శ్రీ రోషన్‌లాల్ మల్‌హోత్రా సభకు హాజరయ్యారు.

ఫిలిం పరిశ్రమలో సహకార సంస్థల పద్ధతి ప్రవేశ పెట్టాలని శ్రీ జైన్ అన్నారు.

అధికధరలు పోటీదృష్ట్యా పరిశ్రమను రేషనులైజ్ జేయవలసి చేయాలని ఆయన అన్నారు.

ఫిలిం పరిశ్రమలో పనిచేస్తున్న లక్షలాది కార్మికులపట్ల మానవతా దృష్టితో సానుభూతితో వ్యవహరించాలని శ్రీ జైన్ అన్నారు.

సభా ప్రారంభంలో కానన సభ్యులు, అహ్వానసంఘాధ్యక్షులు శ్రీ సర్దార్ దర్విల్ తివారి ప్రతినిధులకు స్వాగతం చెప్పారు.

జమున వివాహం

ప్రసిద్ధ తెలుగు చలనచిత్ర నటి జమున వివాహం, ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ (హైదరాబాద్) లో లెక్చరర్ ఐన శ్రీ జె. వి. రమణారావుగారితో నిశ్చయమైంది. వివాహం ఆగస్టు 4న తిరుపతి కొండపై జరుగుతుంది.

సుదర్శన్ చిత్రవారి బాక్సర్

పైకి "బాక్సర్" కాబట్టి ఇందులో మాంచి ఎస్టీ పోటీ ఉంటాయని వేరే చెప్పవలసిన అవసరంలేదు ఇవి ఎంత ఇష్టమైన వైనాపుత్రిగానైనే చూస్తూవుండలేము గనుక మధ్య మధ్య. ఇటీవలనే పైకి వస్తున్న నాట్యతార ముంతాజ్ నృత్యాలనుకూడా కలిపారు

దిల్లీలో తారాసింగ్ (దారాసింగ్) అనే పహిల్వాన్, తల్లిదోనూ, గీత అనే గుడ్డిదెల్లెలి

"బాక్సర్"లో ఏహోవ్వైస్ రీటా (ముంతాజ్)

తోనూ వుంటాడు. దెల్లెలికి కన్ను తెప్పించాలని తారాసింగ్ కృషి చేస్తుంటాడు.

మహిపాల్‌సింగ్ అనే పహిల్వాన్‌తో కుస్తీపోటీ జరిగి దు. 5000 లను బహుమతిగా పొందిన డబ్బు అతివరకేవున్న యింటితనఖా ఎడిపించుకొనేందుకు అప్పు పెట్టాల్సి వస్తుంది.

మరో కంపెనీలో తారాసింగ్‌కు కాంట్రాక్టు దక్కుతుంది. వారిస్తా డబ్బుతో దెల్లెలి కంటికు ఆపరేషన్ చేయిస్తాడు.

తారాసింగ్, ఏహోవ్వైస్ రీటా (ముంతాజ్)ను ప్రేమిస్తాడు.

విదేశాలకు వెళ్ళి తారాసింగ్ విజయ పతాకానికి లోనవుతాడు.

దారి "అవసరం" ఏది ఆశకు స్వదేశం చేరి రీటాను పెళ్ళాడి సుఖంగా వుంటాడు.

ఇందులో యింకా తబుస్సుమ్, ముదుల, ఇందిరా దస్తార్, అజాత, ఫ్రాంక్ ఎస్టిన్ మొదలగు వారు నటించారు.

శ్రేయోభిలాషి లక్ష్మీకాంత్, ప్యారేలాల్ సంగీత దర్శకత్వం వహించారు. శ్రీ రాధాకాంత్ దర్శకత్వం వహించారు.

దీనిని ఆనందపిక్చర్సు విడుదల చేయు.

—యశోధర

మరో నిర్మాత వారు త్వరలో ఆంధ్ర సినీనటులతో ప్రముఖులతో ఒక చారిత్రక ప్రధాన చిత్రం ప్రారంభించి త్వరలో విడుదల చేయగలరని తెలుస్తున్నది.

శ్రీ దేవి ప్రొడక్షన్సువారి "వరమానందయ్య శిష్యుల కథ"లో కవిగా శోభన్‌బాబు, పార్వతిగా లక్ష్మీదేవి, యక్షకన్యగా కె. ఆర్. విజయ

'జ్వాలాద్వీప రహస్యం'

మధు పిక్చర్స్ వారి జానపద చిత్రం 'జ్వాలాద్వీపరహస్యం' సెన్సార్ అయింది. శ్రీ విరలాచార్య దర్శకత్వం వహించిన యీ చిత్రంలో కాంతారావు, కృష్ణకుమారి, రాజనాల, ఆంధ్రప్రెస్టార్ కాంతారావు, ముక్కామల, బాలకృష్ణ, సత్యనారాయణ, వాణిశ్రీ, సూర్యకళ మున్నగువారు నటించారు. సంగీతం కోదండపాణి. నిర్మాత : పి. మల్లికార్జునరావు ఈ చిత్రంలోని రికార్డులు అమ్మకమునకు సిద్ధముగా వున్నవి. త్వరలో విడుదల కాగలదని తెలుస్తున్నది. విడుదల : నవయుగ.

* * *

సాధన, మనోజ్ కుమార్‌ల జంటతో దర్శకుడు రాజ్‌ఖోస్లా "అమిత" చిత్రాన్ని నిర్మిస్తారు.

ఏలూరులో హాస్యనటుని మరణం

గృహలక్ష్మి, బాలరాజు, వందేమాతరం (ఇంటి అల్లుడు) గుణసుందరి, దేవత, సుమంగళి మొదలగు చిత్రములలో ప్రముఖ హాస్య పాత్రలు ధరించిన శ్రీ గోబేటి సుబ్బారావుగారు (60 సం॥) జూన్ 23 న ఏలూరు జనరల్ ఆసుపత్రిలో మరణించారు. ఏలూరు నటులు అంత్యక్రియలలో పాల్గొన్నారు.

కీ॥ శే॥ దొమ్మేటి సూర్యనారాయణగారితో కలసి రచించిన "గూన్"లో కూడా వీరు అనేక నాటకప్రదర్శనము లిచ్చారు. వారిని "త్రిమూలలో కొంతకాలం భాగపు నటులుగా ఉన్నారు. స్థానిక ప్రభాత్ థియేటర్సు నాటకములలో హాస్యపాత్రలు ధరించేవారు. వీరికి ఒక కుమారుడు. ఒక కుమార్తె భార్య మనుమలుగలరు.

జూన్ 30 న విడుదలయ్యే "ప్రతిజ్ఞాపాలన"లో నృత్యతార విజయలక్ష్మి

ప్రసాద్ ఆర్టు పిక్చర్స్ ప్రొడక్షన్ నెం. 6

ప్రసాద్ ఆర్టు పిక్చర్సువారి 'ప్రొడక్షన్ నెం. 6' చిత్రం పూర్తి అయింది. త్వరలో యీ చిత్రానికి నామకరణం చేయబోతున్నారు. హైదరాబాద్ శ్రీ పారథీ స్టూడియోలో నిర్మింపబడిన యీ చిత్రంలో నాగేశ్వరరావు, నూతన నటి జయలలిత, జగ్గయ్య, సావిత్రి, ప్రభాకర రెడ్డి, రాజశ్రీ, గుమ్మడి, రమణారెడ్డి మున్నగువారు నటించారు. దర్శకత్వం : సత్యాగాత్మ సంగీతం : టి. వి. రాజు. నిర్మాత : శ్రీ ఎ. వి. సుబ్బారావు. విడుదల : నవయుగ.

'ప్రేమించి పెళ్ళి చేసికో" లో నూతన నటి చంద్రకళ

'ఆడబతుకు'

జెమినీవారి తెలుగుచిత్రం 'ఆడబతుకు' నిర్మాణం పూర్తి కావచ్చింది. శ్రీ వేదాంత రాఘవయ్య దర్శకత్వం వహిస్తున్న యీ చిత్రంలో రామారావు, దేవిక, కాంతారావు, రంగారావు; పద్మనాభం, గీతాంజలి, ఎం. వి. రాజమ్మ, రాజశ్రీ, ముక్కామల, అల్లురామలింగయ్య, సత్యనారాయణ, బుచ్చేంద్రమణి, పుష్పవల్లి మున్నగువారు నటించారు. సంభాషణలు-ఆచార్య ఆత్రేయ, పాటలు-సి. నారాయణరెడ్డి ఆత్రేయ, సంగీతం - విశ్వనాథన్, రామ్మూర్తి.

రామినీడు చిత్రాలు

యువ దర్శకుడు రామినీడు ఆత్మీయ చారిత్రకగాథ 'పల్నాటి వీరకథ' నిర్మాణంలో తుదిదశకు వచ్చాయి. ఇటీవలగా భానుమతి, ఎన్.టి. రామారావు, గుమ్మడి రాజనాల, కాంతారావు, ప్రభాకరరెడ్డి, త్యాగరాజ్ పాల్గొన్న ఒక దర్బారు దృశ్యం చిత్రీకరణ జరిగింది.

ఇటీవలనే శ్రీ రామినీడు దర్శకత్వం వహిస్తున్న వాసవీ పిరింట్స్‌వారి "కాళహస్తి మహాత్మ్యం" చిత్రానికి ముహూర్తోత్సవం జరిగింది. జగ్గయ్య, రాజశ్రీ ప్రధానపాత్రలు ధరించి ముహూర్తోత్సవంలో పాల్గొన్నారు. రచన వద్దిరాజు, సంగీతం ఎం. చెలు. ఒక పాట ఈపాటి చెన్నయ్యలో చిత్రీకరిస్తారు.

పల్నాటి వీరకథ ముగింపుకొని శ్రీ రామినీడు ధారణ్ పిక్చర్స్‌వారి "భక్తపోతన" నిర్మాణము చేపడుతారు. ప్రస్తుతం దీనికి రచన నాగుతున్నది.

"ప్రచండ భైరవి"లో కాంతారావు, పద్మకుమారి

జూలై 1 న విడుదలయ్యే "భీమ ప్రతిజ్ఞ"లో భీముడుగా దారాసింగ్, హిడింబగా ముంతాజ్

"సింహాదల క్షేత్రమహిమ"లో కృష్ణకుమారి, రాజనాల

అఖిలభారత తెలుగు రచయితల మహాసభలు - ఒక పరిశీలన

తిరువంలో మే 30 నుండి జూన్ 2 వ తేదీ వరకు అఖిలభారత తెలుగు రచయితల మహాసభలు జరిగాయి. ఆ సభలపై మా విలేకరి సమీక్షను ప్రచురిస్తున్నాం.

రెండురోజు మహాసభలవాలాపున్నాహ పూర్తి వాతావరణంలో ప్రారంభమయ్యాయి: గ్రాంథిక భాషా పరిరక్షణగురించీ వైదిక మత కాంప్రదాయాన్ని గురించీ గంభీరమైన ఉపన్యాసం శ్రీ విశ్వనాథం సభను పారంపర్యిస్తూ చేశారు.

చాలా గమ్యత్తయిన విషయం యీ సమావేశంలో గోదరించింది. ఏ రాజకీయపార్టీ ఎమర్థ. వ్యాఖ్యచేసినా ఏమీ తంపచేంచడ కాంగ్రెసు ప్రభుత్వాధి నేతలు ఈ కాంగ్రెసు కేంద్ర ప్రభుత్వాధి నేతల్లో ఒకరైన శ్రీ సంజీవయ్యగారు సభాధ్యక్షత వహిస్తూ ప్రభుత్వాన్ని విమర్శించడంలో రచయితలు భయపడ కూడదనీ, అలాంటి రచనలు-రచయితలు నేడు కరువైపోవడం తరచు చాలా నిష్ఠుర్యాహ్వానక్లిష్టమైన దనీ - నొక్కివక్కాణించారు.

ఇహపోయి ప్రసంగం శ్రీ సంజీవయ్యగారు ఏ వుద్దేశ్యంలోనేకాలో, ఏమోగాని, ప్రతినిధుల్లో మాత్రం గుసగుసలు బయలు దేరాయి.

ఇక - రెండవ రోజు ప్రారంభంలోనే ప్రతినిధుల హాళ్ళు వెల్లగా కన్పించాయి. విషయం ఆర్థమయిందికాదు. సాయంకాలం సమావేశానికి హాళ్ళు గుండ్లు కన్పించాయి! కాని పుదయంపూట కన్నా ప్రతినిధులు ఎక్కువ మంది కన్పించలేదు. తర్వాత తెలిసింది. అయిదు రూపాయల బద్దుతో నాలుగురోజులు తిరుపతిలో భోజన సదుపాయాలు పొందిన రచయితలు - గ్రూపులు గ్రూపులుగా తిరుమల కొండకు వేంచేయడం జరిగింది.

ఈపూట 'సంఘం - రచయితా' అనే అంశంపై సుదీర్ఘమైన చర్చ కొనసాగింది. సభాధ్యక్షత వహించిన 'చాణి' పత్రికా సంపాదకులు శ్రీ డి. ఆంజనేయులు ఏమంత వివరంగా ప్రసంగించకపోయినా, వక్తగానవచ్చిన శ్రీ సోమంచి యజ్ఞన్నశాస్త్రిగారు చాలాసేపు యీ విషయమై ప్రసంగించారు. కొన్ని విషయాలు నిందనలతో రచయితలు కట్టుబడి రచనలు చేయాల్సి వుంటుందని శ్రీ శాస్త్రిగారు పుదుటిచిన విషయాన్ని శ్రీమతి లతగారు పూర్వపక్షం చేస్తూ "సంఘం కోసం రచయిత రాయాల్సిన అవసరం లేదు. సంఘాన్ని రచయిత అనుసరించాల్సిన అవసరంలేదు. రచయిత రాస్తాడు. అందులో పొత్తిత్యం వుంటే సంఘం తీసుకొంటుంది." అంటూ చేసిన పదిన తుకల ప్రసంగం ఎవర్నీ బాధ పెట్టలేదు.

ఆ తేలాడు. ఈ సమావేశంలోకూడా శ్రీ మూర్తిరాజు అనేరాజకీయవాది ప్రసంగించారు. మరివారి ప్రసంగాన్నిజాగ్రత్తగా పరిశీలిస్తే మా ప్రసంగాన్నే ఏ కమ్యూనిస్టు నాయకుడో చేసినట్టుంటే-దేశరక్షణ చట్టం క్రింద తక్షణమే అరెస్టుచేసి వుండేవాడు. అయితే ఆయన ప్రసంగాన్ని ప్రతినిధులు అంత సీరియస్‌గా తీసుకున్నట్టు కనిపించలేదు.

"ప్రాచీన సాహిత్యం ఆధునిక సాహిత్యానికి (వచనానికి) అనే అంశంపై చర్చ జరిగింది. ఈ చర్చను సాగించిన వక్తలు ప్రసన్నకుమార్ సాధ్యక్షత వహించగా శ్రీ సుబ్బారావు, శ్రీ పిఠాపురం, శ్రీ సోమరాజు రామానుజరావు, శ్రీ ప్రసన్న పాల్గొనే ఎవరు ప్రసంగించారు. శ్రీ పిఠాపురం మధ్య మధ్య పరిహాసాలు చేస్తూ ప్రసంగించారు. ఈ చర్చను ప్రసంగించిన వారికి ప్రశ్నలు కలుగజేసేటట్టు నటిస్తూ, తమకు చర్చను మరిపిస్తూ-శ్రీ పిఠాపురం వారిచ్చిన తీర్పును లేదా రాశీ పరిశీలిస్తే - లాలూరీ కుస్తీ పోటీలో మోతకమయి వి.

అసలు ఆధునిక సాహిత్యం యొక్క నిజమైన ప్రతినిధులు యీ సమావేశంలో వారాలు లేవనే చెప్పాల్సివుంటుంది. తాతలు నేతులు తాగిన విషయాన్ని వదే వదే పునరుద్ఘాటించి పుస్తకం వందితులలో సభకా దిండిపోయింది. ఎంతసేపూ-నన్నయ్య-తిక్కన, శ్రీనాథుడు - పెద్దన్నల గురించి పూనకరోద్దరమేగానీ - అంతకుమించి సమకాలీనుల జీవితములో సమగ్రమైన సాహిత్య కృషి నల్పిన వారున్నట్లు - ఏ ఒక్కరి పోటీనుండి ఒక్క నలుగు వచ్చిన పాపాన పోలేదు. ఆ పాపం ఒక్క శ్రీ ఆరిపిరాలసత్యం మాత్రం ఆఖరు రోజున చేశారు.

రెండవరోజు రాత్రి జరిగిన సభలో శ్రీ విశ్వనాథ వారికి సన్మానం జరిగింది. పూలదండలు తప్పితే - ఇక సదుపాయరాలాలో ఒక్క శ్రీ విశ్వనాథవారు తప్ప ఇతరులూ - తెలుగు పేజీలో కవులులేరనే పోలికలోనే ఆ సన్మాన కార్యక్రమం కొనసాగుతుంది. యీ సమస్యాడా ఒక రాజకీయ నాయకుడు రాజకీయ నాయకుడేమిటి? సాహిత్య కేంద్ర ఉపమంత్రి కి. యస్. యూ రిగారు సన్మాన కార్యక్రమాన్నే తన చేతులమీదుగా జరగనిచ్చారు. సభకు అధ్యక్షత వహించిన శ్రీ జనమట్టి శర్మగారు తెలుగు సాహిత్యంలో పరిశోధనలు (అభ్యుదయ పోకడల్ని) పొడ యూ సంపుటి చాలా నొప్పుపడ్డారు. యీ మనుష్యుల్లో పాల్గొంటే తెలుగు సాహిత్యాన్ని పరిపుష్టిచేయడం అవతారమెత్తిన యుగపురుషునిగా విశ్వనాథవారిని అభివర్ణించారు.

మూడవరోజు రాత్రి శివశంకర స్వామి వారు అధ్యక్షత వహించారు. సభను ప్రారంభించిన ఆర్ద్రంబల్లి ఎవేశానంద దేవిగారు, గత రోజు త్రిమత అత ప్రసంగానికి జవాబుగా తన ప్రసంగంలో ఎక్కువభాగం పుపయోగించారు. రచయిత కుండాల్సిన లక్షణాల్ని వివరించారు.

ఇదే రోజు మధ్యాహ్నం జరిగిన చర్చ చాలా వుద్రిక్త వాతావరణంతో జరిగింది. 'విశ్వవిద్యాలయాల్లో - విద్యాసంస్థలలో వ్యావహారికభాష' అనే అంశంపై జరిగిన యీ చర్చకు శ్రీ వెంకటేశ్వర యూనివర్సిటీ తెలుగు రీడరు శ్రీ జె. యస్. రెడ్డిగారు అధ్యక్షత వహించారు. సభను ఆ యూనివర్సిటీ కాలేజి ప్రొఫెసర్ శ్రీ మహేష్‌ముడ రామారావు ప్రారంభించారు. పై వారిద్దరుకూడా విశ్వవిద్యాలయాల్లో - విద్యాసంస్థలలో వ్యావహారిక భాషను ప్రవేశపెట్టాలని వాదించారు. శ్రీ జె. యస్. రెడ్డిగారు యీ వాదనను అంతగా వివరించి చెప్పలేకపోయారుగాని - శ్రీ మహేష్‌ముడ రామారావుగారు "ఇళ్ళలో - వీధుల్లో తెలుగులో మాట్లాడే లెక్చర్ల పిల్లలకు మాత్రం తెలుగులో పాఠాలు ఎందుకు చెప్పలేరు?" అని సూటిగా ప్రశ్నిస్తూ నోటుబుక్కు వహించం లేనిదే పాఠాలు చెప్పలేని దుస్థితిలో వున్న చాలమంది పుపాధ్యాయులు యీ విషయమై అడ్డంకిగా వున్నారని వక్కాణించారు.

శ్రీమతి పూలుపూరి లక్ష్మీకాంతమ్మగారు శ్రీ రామారావుగారి వాదన్ను వ్యతిరేకించింది. వాదనపటిమ లేకుండా గొంతు పెద్దగా చేసుకుంటే వాదన నెగ్గుతుందని శ్రీమతి లక్ష్మీకాంతమ్మగారు ఎక్కడ నేర్చుకున్నారో ఏమోగాని ఆ మార్గాన్ని అనుసరిస్తారు. అయితే శ్రీమతి లక్ష్మీకాంతమ్మగారి వాదనను వలువుపు బలపరిచి నందున ఆ వాదన కాస్త నెగ్గినట్లు కన్పించింది.

ఏది ఏమైనా యీ సమావేశంలో జరిగిన అల్లరి కూలంకషంగా పరిశీలిస్తే సాహిత్య సభగా కన్పించలేదుగాని - మరి... నేను ఏమైనా రాస్తే సభా నిర్వాహకులకు ప్రదానంగా తర్కను పెట్టడానికి పట్టించిన శ్రీ జెవాన్ గోపాలరెడ్డిగార్కి మనస్సు కష్టం కలగవచ్చును. విశ్వవిద్యాలయాల్లో వ్యావహారికభాష ప్రవేశ పెట్టడంపై చర్చ జరుగుతూన్నప్పుడు గ్రాంథిక భాషలో వాదనలేగా వ్యావహారిక భాషలో వాదనలేగా అని ఆధ్యక్షులైన శ్రీ జి. యస్. రెడ్డిగారిని శ్రీ గోపాలరెడ్డి నిందిస్తే అడగడంతో సభ అల్లరిపాలైనది. తమకు శ్రీ రామారావుగారు ఆందర్శ్ అనుకుంటే పెద్దకూ శ్రీ గోపాలరెడ్డి గారి ప్రశ్న చర్చనీయాంశానికి చెందినదికాదని పేర్కొన్న తర్వాత సభ సద్దుమణిగింది.

ఆదేరోజు రాత్రి జరిగిన అఖిల చర్చలో ఆద్యుదయ కవితపై ప్రసంగించిన శ్రీ అరిపిరాలసత్యంగారు చాలపు తేజకరంగా ప్రసంగించారు. అసలు నాలుగు రోజులు జరిగినసభల్లో శ్రీ విశ్వంగారు ప్రసంగించినపుడు వున్నంత నిశ్శబ్దంగా-సభ మరెప్పుడూలేదని అందరు అంగీకరించారు.

ఇదే సందర్భములో శ్రీ ఆదివి రామకృష్ణ రావు చేసిన ప్రసంగం కూడా ప్రతినిధుల్ని పుత్సాహ పర్చింది.

నాల్గవరోజు చాలి సభ "శాస్త్ర పారిభాషిక

(మిగతా 8 వ పేజీలో)

సమగ్ర ఆంధ్ర సాహిత్యం

(8 వ పేజీ తరువాయి)

నిర్ణయం విషయంలోనూ, ఇతరచారిత్రకాంశాలలోనూ పోరాటాలు జరిగి ఉండవచ్చు. కాని ఈ రచనలన్నిటికీ అతిముఖ్యమైన అంశం-సామాన్య పాఠకుడికి సాహిత్యవిలువ, ఎంపికచేయటం-చాలా తక్కువగా కొనసాగుతున్నది.

ఇటువంటి గ్రంథాలను అనేక రకాలుగా రచించవచ్చు. ఒక్కొక్క కవినిగురించీ తీసుకుని, అతను జీవించినకాలమూ, అప్పటిచరిత్ర కవిజీవిత వివరాలూ, అతని రచనలు (అధ్యయనపుతున్నవీ, కానివీ, జాబితా వగైరా వివరాలూ, చెప్పుకుంటూ పోవచ్చు. అలాటి పుస్తకాలు పాఠకుడికి కవి చరిత్ర తెలుపుతాయి. పాఠకుడిలో అతని యొక్క రచనలయందు ఆసక్తి కలిగించవు. ఎలాగ ఏదో గానూడా గ్రంథరచన చేయవచ్చు. ఒక్కొక్క కవి రచనసూ తీసుకుని అతని కవితా శైలి, అలంకార ప్రయోగాలూ, ఇతర సొంపులూ వివరించవచ్చు. ఇలాటి రచనలు చదివినవాళ్ళు మూలం చదవడంతో నోట్స్ చదివి పరీక్షలకు కూర్చొనే విద్యార్థులాగా ఆ కవి గురించి చాలానేవు ప్రసంగించగలుగుతారు.

కాని అక్కడ ఈ రెండు పద్ధతులూ కలగలిపి ఎంతో పశస్తమయినగా ఆ గ్రంథాన్ని రచిస్తూండటం ప్రశంసనీయం. విశ్వనాథ ఉగాది లాగాయతు ఇప్పటికి మూడు సంపుటాలు వెలువడ్డాయి. మొదటిది దాశరథ్యయుగం గురించీ రెండోది కాకతీయ యుగం గురించీ. మూడోది పద్మనాయక యుగం గురించీ మనకు చెబుతాయి. ఈ సంపుటాలలో మనకు నన్నయభట్టూ, నన్నెచోడుడూ, పండితారాధ్యులూ, తిక్కనసోమయాజీ, పాల్కురికి సోమనాథుడూ, ఎర్రాప్రగడ, నాచన సోమనాథుడూ మొదలైన ప్రసిద్ధ కవులూ, వారి రచనలూ పరిచయం కావటం జరిగింది.

మూడో సంపుటంలో మొదటిసారిగా చిత్రకవిత్వ, బంధకవిత్వ రీతులు ప్రస్తావనవచ్చింది. ఇంకముందు వీటి ప్రశక్తి మరింత హెచ్చుగా ఉండవచ్చు. అద్దంపరచనలు మనం కట్టుకథలుగా చదివినట్లే కవిత్వంలో రీతులను గురించి కూడా మనకే విషయాలను తెలుసుకుంటూ ఇది కూడా అవసరమే. మనకు తెలిసినంతవరకూ తెలుగుకవిత్వమంతా నియమబద్ధమైన కవిత్వం (పద్యం)లో మరెక్కడా లేదు. మన పూర్వకవులు 'ఇటీవలికాలంలోకూడా' కవిత్వం రాశారీలు చేశారు. వీటిలో సాహిత్యపరమైన అంశం మృగ్యం కానప్పుడు, శిల్పసౌష్ఠవం అమోఘం. నిరోష్ఠ్యాలూ, ద్వ్యక్షరివరనలూ బంధకవిత్వాలూ. అష్టావధాన శతావధానాలు మొదలైనవి చెప్పుటానికి ఎంతోఆసాపాటవ, క